

**Prawo o szkolnictwie
wyższym i nauce
dla studenta i doktoranta
- komentarz praktyczny**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

PRAWO O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I NAUCE

z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668)

t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.

Część I. **Studenci i doktoranci w systemie szkolnictwa wyższego i nauki**

Art. 10.

[Prawa członków
wspólnoty]

1. Pracownicy uczelni, doktoranci i studenci stanowią wspólnotę uczelni.
2. Członkowi wspólnoty uczelni przysługuje czynne prawo wyborcze w uczelni.

Spis treści

- A. Komentarz
  1. Uwagi ogólne
  2. Podzbiory podmiotów tworzących wspólnotę uczelni
  3. Czynne prawo wyborcze członków wspólnoty uczelni
  4. Termin wspólnoty uczelni a status prawny pracowników uczelni, studentów i doktorantów

A. Komentarz

1. Uwagi ogólne. Przepis określa trzy podzbiory podmiotów, które łącznie tworzą zbiór określony jako wspólnota uczelni; są to: pracownicy uczelni, studenci i doktoranci. Celem regulacji jest nazwanie ogółu interesariuszy wewnętrznych uczelni, w celu dalszego kształtowania statusu prawnego tego zbioru, przejawem czego jest m.in. czynne prawo wyborcze członków wspólnoty uczelni. Nie bez znaczenia dla istoty analizowanej regulacji pozostaje również chęć zaakcentowania przez ustawodawcę aksjologicznego wymiaru terminu wspólnota uczelni, odwołującego się do polskiej tradycji akademickiej, której przejawem jest kohezja łącząca pracowników uczelni, studentów i doktorantów (zob. *M. Świstak*, *Autonomia publicznej uczelni akademickiej w Polsce*, Lublin 2022, s. 169–170).

2. Podzbiory podmiotów tworzących wspólnotę uczelni. Pierwszym ze wskazanych przez ustawodawcę podzbiorów tworzących wspólnotę uczelni są pracownicy uczelni. Definicja pracowników uczelni określona została w art. 112 ustawy z 20.7.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.), który stanowi, że pracownikami uczelni są nauczyciele akademicki oraz pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi [zob. *T. Jędrzejewski*, w: *J. Woźnicki* (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, Warszawa 2019, kom. do art. 112, Nb 5; *K.W. Baran*, w: *K.W. Baran* (red.), *Komentarz do wybranych zagadnień ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, Warszawa 2020, kom. do art. 112, Nb 2.1]. Drugim podzbiorem będącym elementem składowym wspólnoty uczelni są doktoranci. Trzeci podzbiór tworzą studenci.

3. Czynne prawo wyborcze członków wspólnoty uczelni. Ustęp 2 komentowanego artykułu przyznaje członkom wspólnoty uczelni – a więc pracownikom uczelni, doktorantom i studentom – czynne prawo wyborcze w uczelni. Takie ujęcie tej materii nakłada na uczelnie obowiązek odpowiedniego ukształtowania prawa wewnątrzzakładowego, co rozumie się jako stworzenie ram do realizacji czynnego prawa wyborczego wszystkich członków wspólnoty uczelni [zob. *K.J. Kaleta*, w: *A. Jakubowski* (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, Warszawa 2023, kom. do art. 10, Nb 1].

Uczelnie tworząc regulacje wewnątrzzakładowe, powinny uwzględnić czynne prawo wyborcze dla wszystkich podmiotów wskazanych w ko-

mentowanej regulacji, tj.: pracowników uczelni, studentów i doktorantów. Praktyka akademicka wskazuje na to, że najczęściej czynne prawo wyborcze powinno zostać określone na gruncie statutu uczelni.

4. Termin wspólnoty uczelni a status prawny pracowników uczelni, studentów i doktorantów. Wspólnota uczelni jest zbiorem zawierającym ogół pracowników uczelni, studentów i doktorantów, co oznacza, że każdorazowo kiedy ustawodawca posługuje się tym terminem, kształtuje status prawny wszystkich tych grup [zob. *J.M. Zieliński*, w: *H. Izdebski, J.M. Zieliński* (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, Warszawa 2019, kom. do art. 10, Nb 2; *A. Jabłoński*, *Członkostwo nauczyciela akademickiego w senacie publicznej uczelni wyższej*, *Prawo pracy i prawo socjalne. Teraźniejszość i przyszłość 2021*, s. 111–112]. Na gruncie przepisów komentowanej ustawy termin wspólnoty akademickiej został użyty 10-krotnie. Ustawodawca wykorzystuje pojęcie wspólnoty uczelni, poza art. 10, do określenia:

- 1) osób wchodzących w skład rady uczelni – 50% osób wchodzących w skład rady uczelni stanowią osoby spoza wspólnoty uczelni (art. 19 ust. 2 PrSzkolWyżN);
- 2) warunku koniecznego do pełnienia funkcji przewodniczącego rady uczelni – przewodniczącym rady uczelni może zostać członek rady uczelni pochodzący spoza wspólnoty uczelni (art. 22 ust. 1 PrSzkolWyżN);
- 3) zadań rektora uczelni – do zadań rektora należy w szczególności zapewnianie w uczelni poszanowania wolności słowa, nauczania, badań naukowych, ogłaszania ich wyników, a także debaty akademickiej organizowanej przez członków wspólnoty uczelni z zachowaniem zasad pluralizmu światopoglądowego i przepisów porządkowych uczelni (art. 23 ust. 2 pkt 2a PrSzkolWyżN);
- 4) podmiotów uprawnionych do zgłoszenia kandydatów na członków senatu – osoby należące do grup, o których mowa w art. 29 ust. 1 PrSzkolWyżN, wybierają członków senatu ze swojego grona. Kandydata może zgłosić każdy członek wspólnoty uczelni (art. 29 ust. 3 PrSzkolWyżN);
- 5) do określenia przesłanek nadających delegację do wydania rozporządzenia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w sprawie czasowego ograniczenia lub czasowego zawieszenia funkcjonowania uczelni na obszarze kraju lub jego części, uwzględniając stopień zagrożenia na danym obszarze – minister uzyskuje uprawnienie do wydania takiego

- rozporządzenia w przypadkach uzasadnionych nadzwyczajnymi okolicznościami zagrażającymi życiu lub zdrowiu członków wspólnoty uczelni (art. 51a PrSzkolWyżN);
- 6) do określenia osoby, która w okresie ograniczenia lub zawieszenia funkcjonowania uczelni, zastępuje rektora i osoby wyznaczone do jego zastępowania, w przypadku gdy nie mogą wykonywać swoich zadań – minister nadzorujący uczelnie wskazuje tę osobę z członków wspólnoty danej uczelni (art. 51b ust. 1 pkt 2 PrSzkolWyżN);
  - 7) do określenia uprawnienia do organizowania zgromadzeń na terenie uczelni – członkowie wspólnoty uczelni mają prawo do organizowania takich zgromadzeń (art. 52 ust. 1 PrSzkolWyżN);
  - 8) do określenia przesłanek nadających delegację do wydania rozporządzenia właściwemu ministrowi nadzorującemu uczelnię wojskową, uczelnię służb państwowych, uczelnię artystyczną, uczelnię medyczną lub uczelnię morską czasowego ograniczenia lub czasowego zawieszenia funkcjonowania uczelni na obszarze kraju lub jego części, uwzględniając stopień zagrożenia na danym obszarze – minister uzyskuje uprawnienie do wydania takiego rozporządzenia w przypadkach uzasadnionych nadzwyczajnymi okolicznościami zagrażającymi życiu lub zdrowiu członków wspólnoty uczelni (art. 433a PrSzkolWyżN).

Art. 19.

[Skład rady uczelni]

1. W skład rady uczelni wchodzi:

- 1) 6 albo 8 osób powoływanych przez senat;
- 2) przewodniczący samorządu studenckiego.

2. Osoby spoza wspólnoty uczelni stanowią co najmniej 50% osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

3. W posiedzeniach rady uczelni uczestniczy z głosem doradczym przedstawiciel każdej działającej w uczelni zakładowej organizacji związkowej, o której mowa w art. 25¹ ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 854), będący jej członkiem.

Spis treści

A. Komentarz

1. Uwagi ogólne

2. Zarys historyczny

3. Przewodniczący samorządu studenckiego w składzie rady uczelni

A. Komentarz

1. Uwagi ogólne. Komentowany przepis określa skład rady uczelni, która jest jednym z organów uczelni publicznej (art. 17 ust. 1 pkt 1 PrSzkołWyżN). Uczelnie niepubliczne nie mają obowiązku powoływania takiego organu.

2. Zarys historyczny. Rada uczelni jako organ uczelni publicznej została wprowadzona na mocy PrSzkołWyżN. We wcześniej obowiązujących ustawach określających system szkolnictwa wyższego taki organ nie występował. Ustanowienie rady uczelni stanowi swoiste *novum* w dotychczas praktykowanym modelu zarządzania uczelnią.

3. Przewodniczący samorządu studenckiego w składzie rady uczelni. Z perspektywy analizowanego art. 19 PrSzkołWyżN istotny wydaje się ust. 1 pkt 2 dotyczący przewodniczącego samorządu studenckiego, który wchodzi w skład rady uczelni z urzędu. Przewodniczący samorządu studenckiego wybierany jest przez właściwy organ samorządu studenckiego. Należy zauważyć, że zmiana osoby pełniącej funkcję przewodniczącego samorządu studenckiego prowadzi do zmiany osoby zasiadającej w radzie uczelni. Komentowana regulacja stanowi przejaw zaangażowania studentów w procesy zarządcze na uczelni [zob. A. Balicki, w: A. Balicki, M. Pyter, B. Zięba (red.), Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, Warszawa 2021, kom. do art. 19, Nb 1].

Samorząd studencki nie może wydelegować do rady uczelni innej osoby niż przewodniczący samorządu studenckiego.

Kadencja przewodniczącego samorządu studenckiego w radzie uczelni jest tożsama z kadencją przewodniczącego samorządu studenckiego, która z kolei powinna zostać określona w regulaminie samorządu studenckiego.

Ważne
dla
praktyki

Art. 23.

[Katalog zadań rektora, zasady odpowiedzialności]

1. Do zadań rektora należą sprawy dotyczące uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni.
2. Do zadań rektora należą w szczególności:
  - 1) reprezentowanie uczelni;
  - 2) zarządzanie uczelnią;
- 2a) zapewnianie w uczelni poszanowania wolności słowa, nauczania, badań naukowych, ogłaszania ich wyników, a także debaty akademickiej organizowanej przez członków wspólnoty

- uczelni z zachowaniem zasad pluralizmu światopoglądowego i przepisów porządkowych uczelni;
- 3) przygotowywanie projektu statutu oraz projektu strategii uczelni;
  - 4) składanie sprawozdania z realizacji strategii uczelni;
  - 5) wykonywanie czynności z zakresu prawa pracy;
  - 6) powoływanie osób do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelni i ich odwoływanie;
  - 7) prowadzenie polityki kadrowej w uczelni;
  - 8) tworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu;
  - 9) tworzenie szkół doktorskich;
  - 10) prowadzenie gospodarki finansowej uczelni;
  - 11) zapewnianie wykonywania przepisów obowiązujących w uczelni.
3. Rektor nadaje regulamin organizacyjny, który określa:
- 1) strukturę organizacyjną uczelni oraz podział zadań w ramach tej struktury;
  - 2) organizację oraz zasady działania administracji uczelni.
4. Od decyzji administracyjnych wydawanych przez rektora służy wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
5. Powołanie osoby do pełnienia funkcji kierowniczej, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie lub sprawy doktorantów, wymaga uzgodnienia odpowiednio z samorządem studenckim lub samorządem doktorantów. Niezajęcie stanowiska przez samorząd w terminie wskazanym w statucie uważa się za wyrażenie zgody.
6. Rektor ponosi odpowiedzialność za swoje działania na zasadach określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych.

Spis treści

A. Komentarz	3. Istota uzgodnienia z samorządem powołania osoby do pełnienia funkcji kierowniczej
1. Uwagi ogólne	4. Wiążący charakter uzgodnienia
2. Powołanie osoby do pełnienia funkcji kierowniczej, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie lub sprawy doktorantów	B. Linia orzecznicza

A. Komentarz

1. Uwagi ogólne. Artykuł 23 PrSzkolWyżN zawiera otwarty katalog zadań rektora (ust. 2) oraz określa zasady jego odpowiedzialności (ust. 4). Regulacja wymienia zadania, które w szczególności należą do kompetencji rektora, oraz wskazuje, że do zadań rektora należą sprawy dotyczące uczelni, z wyjątkiem

spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni. W ramach tej kategorii zadań rektora ustawodawca wyodrębnił jeden szczególnie przypadek dotyczący powoływania osoby pełniącej funkcję kierowniczą, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie lub sprawy doktoranckie.

2. Powołanie osoby do pełnienia funkcji kierowniczej, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie lub sprawy doktorantów. Artykuł 23 ust. 5 PrSzkolWyzN wskazuje, że powołanie osoby do pełnienia funkcji kierowniczej, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie lub sprawy doktorantów, wymaga uzgodnienia odpowiednio z samorządem studenckim lub samorządem doktorantów. Natomiast niezajęcie stanowiska przez samorząd w terminie wskazanym w statucie uważa się za wyrażenie zgody. Analogiczna regulacja przewidziana była w art. 75 ust. 3 ustawy z 27.7.2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2183), ale z tą różnicą, że w aktualnie obowiązującym stanie prawnym istnieje możliwość rozdzielenia funkcji kierowniczej do zakresu dotyczącego spraw studentów oraz spraw doktorantów. Wszakże istnieje możliwość, aby jednej osobie przekazano prowadzenie spraw zarówno studentów, jak również doktorantów, ale wymaga to uzgodnienia z każdym samorządem z osobna. Tak jak na gruncie PrSzkolWyz, tak również w obecnie obowiązującej PrSzkolWyzN przez zakres „spraw studentów” rozumiane są „sprawy indywidualne studenta (rozstrzygane w drodze decyzji), do których należy: ocena indywidualnych postępów w nauce, rejestracja i zaliczanie semestrów lub lat studiów oraz ewentualnie sprawy skreślenia z listy studentów albo ich urlopowanie, a także sprawy wsparcia materialnego, w tym stypendia, działalność kulturalna, koła naukowe, samorządność studencka, sport akademicki itp.” [zob. J. Woźnicki, w: J. Woźnicki (red.), Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, Warszawa 2019, kom. do art. 23, Nb 5]. Komentowany przepis w ust. 5 PrSzkolWyzN kreuje zatem po stronie rektora zobowiązanie do każdorazowego uzgadniania z właściwym samorządem woli powołania danej osoby na stanowisko kierownicze, w ramach którego realizowane są obowiązki dotyczące spraw tych grup funkcjonujących w środowisku akademickim. W przypadku doktorantów dotyczy on zatem m.in. możliwości powołania prorektora, do którego obowiązków należeć będą również sprawy związane ze studentami i doktorantami, jak również dyrektora szkoły doktorskiej. Konieczność wyrażenia stanowiska przez właściwy samorząd w przypadku wyboru innych funkcji kierowniczych powinna wynikać *explicite* ze statutu danej uczelni.

Ważne
dla
praktyki

Fakt, iż powołanie osoby do pełnienia funkcji kierowniczej, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie lub sprawy doktorantów, wymaga uzgodnienia odpowiednio z samorządem studenckim lub samorządem doktorantów, świadczy o tym, że do powołania osoby na takie stanowisko niezbędna jest zgoda odpowiednio samorządu studenckiego lub samorządu doktoranckiego. *A contrario* brak takiej zgody powoduje brak możliwości powołania danej osoby na to stanowisko.

3. Istota uzgodnienia z samorządem powołania osoby do pełnienia funkcji kierowniczej. Wymaga wyraźnego zaakcentowania faktu, iż nie należy mylić dwóch pojęć, a mianowicie „uzgodnienia” i „opiniowania”. Pierwsze z nich może bowiem polegać na konieczności udzielenia przez jeden podmiot zgody na dokonanie jakiejś czynności prawnej czy też realizację danego zadania, nie tylko zapoznanie się z jego stanowiskiem. Rezultatem powinna być zatem obojętna zgoda podmiotów uczestniczących w tym procesie. Z kolei, proces opiniowania nie zawsze musi natomiast skutkować wydaniem opinii o charakterze pozytywnym. Opinia negatywna ma jednak zazwyczaj niewiążący charakter (zob. kom. do art. 205).

Samorząd doktorantów/studentów należy uznać za podmiot współdziałający z rektorem w kwestii wyboru osoby pełniącej funkcję kierowniczą powiązaną z realizowaniem zadań na rzecz środowiska doktoranckiego. Taka okoliczność może prowadzić do sytuacji, w której kandydaci na stanowisko kierownicze konkurują ze sobą o zdobycie poparcia właściwego samorządu [A. Jakubowski, w: A. Jakubowski (red.), Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz, Warszawa 2023, kom. do art. 23, Nb 8].

4. Wiążący charakter uzgodnienia. Wiążący charakter uzgodnienia podkreśla się w orzecznictwie sądów administracyjnych. Nie stanowi jednocześnie uzgodnienia wydanie w danej sprawie opinii negatywnej. Zaznaczyć trzeba, że powołanie osoby pełniącej funkcję kierowniczą przez rektora jest w tym przypadku uzależnione od akceptacji danej kandydatury przez właściwy samorząd. W przypadku określenia przez samorząd konkretnego stanowiska w tej kwestii – wyrażenia lub odmowy wyrażenia zgody, rektor jest tym stanowiskiem związany.

Ważne
dla
praktyki

Korzystanie z uprawnienia do współdziałania w sprawie powołania osoby pełniącej funkcję kierowniczą związaną z realizacją zadań dotyczących

doktorantów lub studentów i wyrażanie swojego stanowiska w sposób stanowczy należy uznać za korzystne z perspektywy zarówno danego samorządu, jak i całej wspólnoty danego podmiotu. Powołanie osoby uzgodnionej ma gwarantować pomyślną współpracę pomiędzy doktorantami a kadrą kierowniczą.

Zgodnie z art. 23 ust. 5 zd. 2 PrSzkolWyzN, w przypadku niewyrażenia przez samorząd żadnego stanowiska w terminie wskazanym w statucie danego podmiotu, przyjmuje się, że wyraził on zgodę na wybór danego kandydata. Bierna postawa samorządu może zatem prowadzić do sytuacji niekorzystnej dla całej społeczności doktorantów czy studentów funkcjonującej w danym podmiocie, a mianowicie powołania na stanowisko kierownicze osoby, która nie jest akceptowana przez zainteresowane środowisko i nie daje rękoma należytego realizowania zadań dotyczących spraw doktoranckich/studenckich.

B. Linia orzecznicza

Wiążący charakter uzgodnienia

Uzgodnienie jest formą wiążącego wpływu jednego organu na drugi, przez uzależnienie możliwości wydania aktu od akceptacji jego treści przez organ uzgadniający.

wyr. WSA w Poznaniu z 13.9.2011 r., IV SA/Po 482/11, Legalis
wyr. WSA w Warszawie z 9.12.2015 r., IV SA/Wa 2419/15, Legalis

Art. 25.

[Skład kolegium elektorów w uczelni publicznej]

1. Skład kolegium elektorów w uczelni publicznej oraz tryb wyboru jego członków określa statut, przy czym nie mniej niż 20% składu stanowią studenci i doktoranci. Liczbę studentów i doktorantów ustala się proporcjonalnie do liczebności obu tych grup w uczelni, z tym że każda z tych grup jest reprezentowana przez co najmniej jednego przedstawiciela.
2. Członkiem kolegium elektorów może być osoba, która spełnia wymagania określone w art. 20 ust. 1 pkt 1–5 i 7.
3. Do członków kolegium elektorów przepisy art. 20 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.
4. Tryb wyboru do kolegium elektorów studentów i doktorantów oraz czas trwania ich członkostwa w kolegium elektorów określają odpowiednio regulamin samorządu studenckiego i regulamin samorządu doktorantów.
5. Kadencja kolegium elektorów trwa 4 lata.

Spis treści

A. Komentarz	3. Wygaśnięcie członkostwa w kolegium elektorów
1. Uwagi ogólne	4. Tryb wyboru
2. Wymagania dotyczące członkostwa w kolegium elektorów	

A. Komentarz

1. Uwagi ogólne. Komentowany przepis określa skład, tryb wyboru członków kolegium elektorów w uczelni publicznej. Przepis ten również dotyczy wyborów uzupełniających do składu kolegium elektorów. Przepis zawarty w art. 25 ust. 1 PrSzkolWyżN stanowi gwarancję zapewniania studentom oraz doktorantom reprezentacji w kolegium elektorów uczelni publicznej stanowiącym jej najważniejszy organ wyborczy. Ustawa nie wyznacza jednak wprost liczby studentów i doktorantów wchodzących w skład tego organu. Kreuje natomiast pewne reguły wybierania członków kolegium, stanowiąc, że:

- 1) studenci i doktoranci stanowią przynajmniej 20% wszystkich elektorów;
- 2) liczbę studentów i doktorantów wchodzących w skład kolegium określa się, biorąc pod uwagę liczebność obu grup w danej uczelni publicznej;
- 3) zarówno grupa studentów, jak i grupa doktorantów musi być reprezentowana co najmniej przez 1 przedstawiciela.

Wyliczone wyżej zasady jednoznacznie wskazują na to, że uczelniom publicznym przyznano duży zakres autonomii w zakresie decydowania o podziale miejsc w kolegium elektorów pomiędzy konkretnymi grupami funkcjonującymi w jej ramach, takich jak profesorowie i doktorzy habilitowani, pozostali nauczyciele akademicy, pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi, studenci i doktoranci. Z literalnego brzmienia przepisu ustanowionego w art. 25 ust. 1 PrSzkolWyżN wynika, że uczelnia może zdecydować się na przyjęcie rozwiązania polegającego na takim ukształtowaniu składu kolegium elektorów, w którym studenci i doktoranci stanowią więcej niż 20% elektorów. W każdym razie istotną gwarancją jest fakt, iż w kolegium elektorów nigdy nie dojdzie do takiej sytuacji, że grupa ta nie będzie miała swojego reprezentanta.

Tryb ustalania członków kolegium elektorów powinien zostać szczegółowo uregulowany w jej statucie.

2. Wymagania dotyczące członkostwa w kolegium elektorów. W przepisie ustanowionym w art. 25 ust. 2 PrSzkolWyżN wyliczono wymogi, jakie muszą spełniać członkowie kolegium elektorów, a zatem również studenci i doktoranci wchodzący w skład tego organu. Wymagania te uznać należy co do

zasady za zbieżne z warunkami dotyczącymi członkostwa w radzie uczelni. Do członków kolegium elektorów nie stosuje się jedynie art. 20 ust. 1 pkt 6 PrSzkołWyżN. Członkiem kolegium elektorów może być osoba, która:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) nie została ukarana karą dyscyplinarną;
- 5) w okresie od 22.7.1944 r. do 31.7.1990 r. nie pracowała w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 342 ze zm.), nie pełniła w nich służby ani nie współpracowała z tymi organami;
- 6) nie ukończyła 70. roku życia do dnia rozpoczęcia kadencji.

W przypadku kandydatur studentów i doktorantów szczególne znaczenie może mieć wymóg dotyczący ukarania karą dyscyplinarną. W literaturze słusznie zauważa się bowiem, że w przypadku tego warunku ustawodawca nie posłużył się zwrotem „prawomocny”, co oznacza, że również nieprawomocna kara dyscyplinarna uniemożliwia danej osobie sprawowanie funkcji członka kolegium [zob. A. Jakubowski, w: A. Jakubowski (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, 2023, kom. do art. 20, Nb 5].

Ustawodawca przyjął również zasadę, w myśl której członek kolegium elektorów nie może jednocześnie pełnić funkcji organu uczelni, członka w kolegium innej uczelni lub posiadać zatrudnienia w administracji publicznej.

3. Wygaśnięcie członkostwa w kolegium elektorów. Członkostwo w kolegium elektorów wygasa w przypadku śmierci, rezygnacji z członkostwa, niezłożenia oświadczenia lustracyjnego, informacji lustracyjnej lub zaprzestania spełniania wymagań wyliczonych wyżej. W trakcie danej kadencji organu należy zatem weryfikować to, czy członkowie kolegium elektorów spełniają wszystkie wymogi ustawowe, np. poprzez nałożenie na nich obowiązku składania oświadczeń o dalszym spełnianiu wymogów ustawowych raz na rok akademicki.

4. Tryb wyboru. Ustawa z 13.1.2023 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 212) wprowadziła zmianę w ust. 4 art. 25 poprzez zastąpienie wyrazu „powołania” wyrazem „wyboru”. W uzasadnieniu projektu do wyżej wskazanej ustawy wskazano, że zmiana ta ma na celu „uspójnienie regulacji z brzmieniem ust. 1,

zgodnie z którym skład kolegium elektorów w uczelni publicznej oraz tryb wyboru jego członków określa statut, przy czym nie mniej niż 20% składu stanowią studenci i doktoranci, a także z art. 30 ust. 3, który stanowi, że tryb wyboru do senatu studenta i doktoranta oraz czas trwania ich członkostwa w senacie określa odpowiednio regulamin samorządu studenckiego i regulamin samorządu doktorantów. Pozwoli to na wyeliminowanie pojawiających się wątpliwości interpretacyjnych dotyczących możliwości określenia na poziomie statutu uczelni trybu wyboru do kolegium elektorów przedstawicieli studentów i doktorantów. Dzięki zmianie przepisu tryb wyboru do kolegium elektorów studentów i doktorantów, podobnie jak tryb wyboru studentów i doktorantów do senatu, będzie określany odpowiednio w regulaminie samorządu studenckiego i w regulaminie samorządu doktorantów” (uzasadnienie druku sejmowego Nr 2781, Sejm RP IX kadencji, s. 4).

Komentowana regulacja w ust. 4 PrSzkolWyżN stanowi o tym, że zarówno tryb wyboru przedstawicieli studentów/doktorantów na członków kolegium elektorów, jak też czas pełnienia przez nich funkcji powinny zostać uregulowane w akcie regulującym funkcjonowanie właściwego samorządu.

Ważne
dla
praktyki

Kadencja członków kolegium elektorów trwa zasadniczo 4 lata. W regulaminie samorządu powinno znaleźć się postanowienie dotyczące wygaśnięcia statusu członka kolegium elektorów, w takich przypadkach jak: śmierć, utrata statusu studenta/doktoranta, złożenie pisemnej rezygnacji czy też ukaranie karą dyscyplinarną.

Art. 28.

[Zadania senatu]

1. Do zadań senatu należy:

- 1) uchwalanie statutu;
- 2) uchwalanie regulaminu studiów;
- 3) uchwalanie strategii uczelni i zatwierdzanie sprawozdania z jej realizacji;
- 4) powoływanie i odwoływanie członków rady uczelni;
- 5) opiniowanie kandydatów na rektora;
- 6) przeprowadzanie oceny funkcjonowania uczelni;
- 7) formułowanie rekomendacji dla rady uczelni i rektora w zakresie wykonywanych przez nich zadań;
- 8) nadawanie stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki;
- 9) nadawanie tytułu doktora honoris causa;
- 10) ustalanie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia i na kształcenie specjalistyczne;

- 11) ustalanie programów studiów, studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego;
  - 12) ustalanie programów kształcenia w szkołach doktorskich;
  - 13) określanie sposobu potwierdzania efektów uczenia się;
  - 14) wskazywanie kandydatów do instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki;
  - 15) wykonywanie zadań związanych z:
    - a) przypisywaniem poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji, zwanej dalej „PRK”, do kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych,
    - b) włączeniem do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych i innych form kształcenia
 – zgodnie z ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2020 r. poz. 226);
  - 16) wykonywanie innych zadań określonych w statucie.
2. Ustalenie programu studiów wymaga zasięgnięcia opinii samorządu studenckiego. W przypadku bezskutecznego upływu terminu określonego w statucie, wymóg zasięgnięcia opinii uważa się za spełniony.
3. Jeżeli statut uczelni niepublicznej tak stanowi, statut może być nadany przez założyciela albo inny określony w statucie organ uczelni, o którym mowa w art. 17 ust. 2.
4. Zadanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, może być wykonywane przez inny określony w statucie organ uczelni, o którym mowa w art. 17 ust. 2. Statut może określić tylko jeden organ w zakresie danej dyscypliny, a w przypadku uczelni spełniającej warunek, o którym mowa w art. 185 ust. 3 – w zakresie danej dziedziny.
5. Zadanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 11, może być wykonywane przez inny określony w statucie organ uczelni, o którym mowa w art. 17 ust. 2, z tym że efekty uczenia się określa senat.

Spis treści

A. Komentarz

1. Uwagi ogólne
2. Treść przepisu
3. Zadania senatu uczelni
4. Uchwalanie statutu uczelni
5. Uchwalanie regulaminu studiów
6. Uchwalanie strategii uczelni i zatwierdzanie sprawozdania z jej realizacji
7. Nadawanie stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki
8. Ustalanie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia i na kształcenie specjalistyczne
9. Ustalanie programów studiów, studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego, a także ustalanie programów kształcenia w szkołach doktorskich

10. Określanie sposobu potwierdzania efektów uczenia się
  11. Tryb ustalenia programu studiów
  12. Szczególny tryb nadawania statutu uczelni niepublicznej
  13. Organy właściwe w zakresie nadawania stopni naukowych oraz stopni w zakresie sztuki
  14. Organy właściwe w zakresie ustalania programów studiów, studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego
- B. Linia orzecznicza

A. Komentarz

1. Uwagi ogólne. Zasadnicza treść art. 28 PrSzkolWyżN reguluje ustawowe zadania senatu uczelni, czyli w świetle art. 7 ust. 1 ustawy, podstawowych jednostek współtworzących polski system szkolnictwa wyższego i nauki. Ustrój wewnętrzny tych jednostek (struktura organizacyjna uczelni, w tym przede wszystkim ich organy) objęty jest wyrażoną w art. 9 ust. 2 PrSzkolWyżN zasadą autonomiczności uczelni. Jednak, jak wynika z tego przepisu, uczelnia jest autonomiczna na zasadach określonych w ustawie. Granicami swobody w kształtowaniu ustroju wewnętrznego uczelni są więc przepisy PrSzkolWyżN definiujące ustawowe, obligatoryjne, organy tych jednostek. Podstawowym przepisem określającym ustawowe organy uczelni jest art. 17 ustawy, zgodnie z którym organami uczelni publicznej są: rada uczelni, rektor i senat, natomiast uczelni niepublicznej: rektor i senat. Dodatkowo, jak stanowi ustawodawca w ust. 2 art. 17 PrSzkolWyżN, statut uczelni może przewidywać również inne organy uczelni. Regulacja ustawowa pozwala więc na kształtowanie uczelnianej struktury organów przy założeniu występowania w jej ramach minimum zdefiniowanego w art. 17 [zob. *J.M. Zieliński*, w: *H. Izdebski, J.M. Zieliński* (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, 2019, kom. do art. 28, Nb 2].

Przytoczona regulacja uzyskuje właściwy, zakładany przez ustawodawcę sens wyłącznie przy zdefiniowaniu ustawowych zadań organów wymienionych w cytowanym art. 17 PrSzkolWyżN. Należy więc podkreślić, że wyliczenie ustawowych zadań senatu uczelni, zawarte w art. 28, które charakteryzuje ten organ w ramach ich ustroju, jest ściśle powiązane z regulacją zawartą w art. 17 PrSzkolWyżN.

Ustawodawca w komentowanym przepisie reguluje jednak trzy dalsze kwestie w dość swobodny sposób powiązane z zasadniczą częścią tego artykułu. W ust. 2 art. 28 PrSzkolWyżN ustawodawca reguluje szczególny tryb podejmowania uchwały w przedmiocie programu studiów, eksponując w nim konieczność uzyskania stanowiska samorządu studenckiego. Ustęp 3 komentowanego przepisu dopuszcza możliwość nadania statutu uczelni niepublicznej

przez jej założyciela albo inny statutowy organ takiej uczelni, stanowiąc *lex specialis* w stosunku do art. 28 ust. 1 pkt 1. Natomiast w ust. 4 i 5 dopuszcza się statutowe przekazanie zdefiniowanych jako senackie zadań polegających na: nadawaniu stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki, a także ustalaniu programów studiów, studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego, innemu organowi uczelni, utworzonemu w ramach wyznaczonej w art. 17 ust. 2 PrSzkolWyżN autonomii statutowej.

Przed wszystkim należy podkreślić, że takie połączenie w jednym artykule tak różnych kwestii wydaje się z perspektywy zasad techniki legislacyjnej wadliwe. Trudno znaleźć wspólny mianownik dla powiązania w jednostce redakcyjnej, jaką stanowi art. 28 PrSzkolWyżN, tak różnych materii. Wydaje się bowiem, że tak jak w przypadku szczególnego trybu uchwalania regulaminu studiów, który został zdefiniowany w przepisach normujących zakres tego aktu prawnego, tak również szczególny tryb uchwalania programu studiów, w tym również szczególne określenie organu uczelni, który byłby w tym zakresie kompetentny, powinny być usytuowane w przepisach poświęconych właśnie programom studiów, czyli w rozdziale 2 działu II ustawy „Prowadzenie studiów”, a zwłaszcza w sąsiedztwie art. 67 ustawy. Podobnie regulacja zawarta w art. 28 ust. 3 PrSzkolWyżN wydaje się, że jest ściśle powiązana z regulacją zawartą w art. 34 PrSzkolWyżN i powinna być częścią tego przepisu. Natomiast unormowanie objęte obecnie w art. 28 ust. 4 PrSzkolWyżN powinno zostać przeniesione bądź do przywołanego na wstępie art. 17 PrSzkolWyżN, bądź przepisów kształtujących tryb nadawania stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki, czyli przepisów oddziału 1 „Nadawanie stopnia doktora” w rozdziale 2 działu V ustawy.

2. Treść przepisu. Komentowany przepis obowiązuje od wejścia w życie PrSzkolWyżN. W międzyczasie był raz nowelizowany przepisami ZmPrSzkolWyżN²³. Wspomnianą nowelizacją dodano do komentowanego przepisu z dniem 15.2.2023 r. ust. 5 dopuszczający możliwość statutowego przekazania kompetencji senatu innemu organowi uczelni w zakresie ustalania programów studiów, studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego [zob. *J.M. Zieliński*, w: *H. Izdebski, J.M. Zieliński* (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, 2019, kom. do art. 28, Nb 5].

3. Zadania senatu uczelni. Zasadnicza część art. 28 PrSzkolWyżN poświęcona została ustawowemu wyliczeniu zadań spoczywających na jednym z obligatoryjnych w świetle przepisów ustawy organów uczelni, zarówno publicznej, jak i niepublicznej. Katalog zadań senatu pozwala na określenie charakteru tego

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl